

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Obor veřejná správa a regionální rozvoj

Bakalářská práce

**Možnosti alokace finančních zdrojů do zemědělské
prvovýroby prostřednictvím programu Leader**

**Autor práce: Hana Prosecká
Vedoucí práce: Ing. Pavel Moulis, PhD.**

Akademický rok: 2012/2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v použitých zdrojích.

V Šumperku dne 14. března 2013

Hana Prosecká

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavlu Moulisovi PhD za velmi prospěšnou a užitečnou pomoc, spolupráci, konzultaci, a také odborné vedení diplomové práce, Ing. Anně Bartošové za cenné informace a poskytnutí materiálů z MAS Horní Pomoraví o.p.s. a Ing. Jiřímu Gondovi za poskytnuté konzultace z Agentury pro zemědělství a venkov Šumperk.

Možnosti alokace finančních zdrojů do zemědělské prvovýroby

Options allocation of financial resources to the primary agricultural

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou programu LEADER a jeho využitím se zaměřením na již realizované projekty v okrese Šumperk. V teoretické části práce se zaměřuje na historii a vývoj, až po současnost tohoto programu. Seznamuje s dotační politikou státu a její aplikaci k cílovým uživatelům. V praktické části se dostává k dopadu programu LEADER ve formě konkrétních projektů a jejich užití v zemědělské praxi. Velmi cenné informace získané od farmářů byly vyhodnoceny v tabulkách. Předložená práce zkoumá praktické dopady programu LEADER v zemědělské praxi.

Summary

The thesis describes the LEADER Program and possibilities of the program with a focus on completed projects in the district Šumperk. The theoretical part of the thesis focuses on the history and development from start the Program to the present time. This work presents the grant management policy of the state and the applications to the target users. In the practical part transferred to the impact of the LEADER program to specific projects. These one are applied to agricultural practice. The valuable information collected from farmers were evaluated in the tables. The presented work explores the practical implications of the LEADER program in agricultural practice.

Klíčová slova: Program Leader
MAS
venkov
realizované projekty
dotace
rozvoj venkova
životní prostředí
zaměstnanost v zemědělství
udržitelnost projektů

Keywords: Leader methods
LAG
Countryside
Completed Projects
Grant from EU
Rural Development Programme
Environment
Employment in agriculture
Sustainability of projects

Obsah

1	Úvod:.....	4
2	Cíl práce a metodika	5
3	Teoretické vymezení práce	6
3.1	Zemědělství v ČR	6
3.2	Konkurenceschopnost zemědělských podniků	7
3.3	Financování zemědělských projektů a regionální politika.....	10
3.3.1	Nástroje regionální politiky	10
3.3.2	Struktura dotací do zemědělství.....	10
3.4	Základní informace o Programu rozvoje venkova ČR	14
3.5	LEADER.....	16
3.5.1	Historie metody Leader.....	17
3.5.2	OSA IV LEADER.....	19
3.5.3	Principy LEADERu	20
3.5.4	Příjemce v LEADERu.....	21
3.5.5	Leader a budoucnost: Programové období 2014-2020	22
3.6	Národní síť Místních akčních skupin ČR, o. s.	23
3.6.1	Místní akční skupiny v okrese Šumperk.....	26
4	Zemědělské projekty realizované prostřednictvím programu LEADER.....	30
4.1	MARWIN v.o.s.....	30
4.2	Bludovská a.s.	31
4.3	ZEAS Březná, a.s.	32
4.4	Zjišťovací otázky	33
4.5	Swot analýza projektů.....	38
5	Závěr	40
6	Seznam literatury	41
PŘÍLOHY		45
Příloha č. 1. Mapa území MAS Horní Pomoraví o.p.s.		45
Příloha č. 2. Mapa území MAS Mohelnicko		45
Příloha č. 3. Mapa území MAS Šumperský venkov		46
Příloha č. 4. Spotřeba nafty v podniku Bludovská a.s. za rok		47

1 Úvod:

Pohledem na rozvoj některých venkovských oblastí můžeme říct, že venkov jako takový se stále vyvíjí a zvyšuje tak kvalitu života mimo aglomerace velkých měst. Tyto velkoměsta se stávají dominantními a lidé se tam stěhují s vidinou lepší práce. Pracovníků v primárním sektoru zemědělství, se po navýšené mechanizaci výroby, vyskytuje mnohem méně, než by bylo potřeba, a život na venkově je tak pro mnoho lidí nezajímavý. Počet pracovníků v českém zemědělství loni meziročně klesl o dvě procenta na 1 033 300 osob – např. v roce 2010 to bylo 1 054 400 osob. Nikdo se „nehrne“ na venkov a vytváří se tak jakýsi definovatelný problém, který se snaží řešit vyspělé země mnohými preventivními opatřeními (a to například dotováním chudého venkova, snaha o vytvoření pracovních míst, zlepšení cestovního ruchu, rekultivace krajiny a přitáhnutí lidí zpět do venkovských oblastí).

Program LEADER je od svého vzniku pomocnou rukou v rozvoji zemědělských a podnikatelských aktivit, kultury a života venkovského obyvatelstva. Jde o jakousi pomoc a spolupráci obcí v rámci venkovských území neboli místních akčních skupin (MAS). Důležitá je především rozvojová strategie těchto venkovských mikroregionů, realizace a zajištění chodu místních projektů, vedoucích k sociálnímu a hospodářskému růstu a rozvoje určitého území.

Dále je také důležité upozornit na to, co s projekty, kterým nebyli přiděleny peníze, ať už díky špatné přípravě ze strany žadatelů, administrativním chybám projektů nebo problémové realizaci. Proč tedy vlastně nebyly vybrány a co se s takovým projektem může stát po neúspěchu žádosti? Má vůbec šanci takový projekt být někdy zrealizován a proniknout z papíru a ruky projektanta na světlo světa? Je reálná šance uspět s nezávislým projektem, i když je projekt zcela po administrativní stránce v pořádku? Přijaté projekty mají relativně krátký život. Od administrace po realizaci uplyne krátká doba. Nepřijaté projekty žijí, z tohoto hlediska, podstatně déle. Buď se válejí někde v šuplíku, nebo jsou znovu a znovu předělávány, finančně přehodnocovány a upravovány na konkrétní potřeby dotačních titulů. Rovněž jsou v nepřijatých projektech uloženy nemalé finanční prostředky. Nejen pro výše zmíněné, se chci věnovat této problematice.

2 Cíl práce a metodika

Stěžejním cílem práce je zhodnotit alokování finančních zdrojů do zemědělské prvovýroby především prostřednictvím programu LEADER ČR se zaměřením na náhodně vybrané, již realizované, projekty v Olomouckém kraji v programovém období 2007 - 2013. Sekundárním efektem bude představení programu LEADER s poukázáním na nabídku využití zmíněného programu širokou zemědělskou veřejností a dalšími možnostmi tohoto programu.

Teoretické vymezení pojmů v první části práce přechází k praktické aplikaci programu LEADER ve formě realizovaných projektů. Postupovými kroky bylo využíváno párových metod – od obecného ke konkrétnímu, analyzování s následnou syntézou, dané přecházející v dedukci. Byly tedy sesbírány potřebné podklady, postupně analyzovány a zpracovávány, následně proběhla analýza problémů, zhodnocení výsledků a vyvození závěrů.

Data v teoretické části jsou výsledkem studia odborné literatury a internetových zdrojů s postupovými kroky od známého k neznámému. Zkoumáním jednoduchých / známých podkladů této problematiky a abstrahováním souvislostí, práce dospěla přes zpracování praktických příkladů až k vyvození závěrů. Srovnávací analýza v praktické části práce je zpracována na základě definovaných kritérií a zjišťovacích otázek, s následným komentářem, logickou dedukcí a zejména rozhovory s konkrétními pracovníky zemědělských podniků. Kritéria a otázky byly zpracovány do praktické tabulky a náležitě okomentovány. Veškeré informace plynou z mnohaletých zkušeností a dlouholeté praxe všech zmíněných osob.

Předložená práce tedy nezkoumá jen fungování programu Leader, ale věnuje pozornost jeho dopadům v praxi.

3 Teoretické vymezení práce

3.1 Zemědělství v ČR

Zemědělství dnes již neslouží pouze výrobě potravin, ale přebírá na sebe i důležité společenské a ekologické funkce. Zemědělská činnost je nedílnou, ne-li esenciální složkou venkovského prostoru, který si zaslouží péči a podporu. Zemědělci jsou k těmto podobným, pro veřejnost i životní prostředí, prospěšným činnostem vedeni i celou škálou dotačních nástrojů, ať již národních či evropských.¹

Zemědělství podnikatelé dnes v ČR hospodaří na přibližně 4 230 tis. ha zemědělské půdy, která tak tvoří přibližně polovinu (54 %) celkové rozlohy státu. Na jednoho obyvatele republiky připadá 0,42 ha zemědělské půdy, z toho 0,30 ha půdy orné, což je přibližně evropský průměr. Více než třetinu půdního fondu ČR tvoří lesní pozemky.²

Zemědělské podniky často kombinují rostlinnou a živočišnou výrobu. V současné době však živočišná výroba tvoří až 58 % hrubé zemědělské produkce. Nejdůležitější specializace je v chovu skotu. Druhou nejčastější specializací je výhradní zaměření na rostlinné produkty. Většina farmářů specializujících se výhradně v rostlinné výrobě jsou výrobci vína (jihovýchodní, a střední Morava). Obiloviny jsou tradičně nejvýznamnější plodinou v rostlinné výrobě. Osevní plocha obilovin pokrývá zhruba polovinu orné půdy. Pšenice činí více než 50 %, ječmen 30 % (WADE, RINNE, 2011).

Práce spolu s půdou a kapitálem patří mezi základní produkční faktory v zemědělství. Zvláštností práce v zemědělství (zejména v rostlinné výrobě) je sezónnost (PEKOVÁ A KOL. 2008).

Mezi hlavní poslání agrárního sektoru v ČR patří:

- zajištění produkce potravin mírného pásma
- udržování krajiny jako rozhodující součást přírodního prostředí
- zajištění osídlení venkova (PEKOVÁ A KOL., 2008)

---

¹ . Ministerstvo zemědělství 1 Dotace: Leader ČR.: [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

² Ministerstvo zemědělství Zemědělská výroba. : [online]. 2009-2001 [cit.2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>

3.2 Konkurenceschopnost zemědělských podniků

Samotný pojem konkurenceschopnost Čichovský definuje jako pozitivní vlastnost konkurenta a jeho výsledný projev interakce s řadou a spektrem konkurentů v konkurenčním prostředí (ČICHOVSKÝ, 2002). Intenzita konkurence na trhu závisí při dané poptávce především na dvou faktorech: počtu prodávajících a druhu nabízeného zboží. Čím větší je počet prodávajících, tím vyšší je konkurenční tlak. Čím vyšší je stupeň dokonalosti trhu, tím silnější je intenzita konkurence (WÖHE, 2007). Pravidla konkurence daného podniku jsou vtělena do pěti dynamických konkurenčních faktorů, které ovlivňují její dlouhodobou ziskovost a úspěšné postavení na trhu. Jmenovitě se jedná o vstup nových konkurentů, hrozbu nových výrobků nebo služeb, dohadovací schopnosti kupujících, dohadovací schopnosti dodavatelů a soupeření mezi existujícími konkurenty (PORTER, 1993). Podmínkou úspěšného působení podniku ve stále se zvyšujícím konkurenčním prostředí je správně zvolená strategie. Strategické řízení udává základní směr, kterým se firma bude nadále ubírat. Jedním z jeho hlavních úkolů je identifikace, získání a udržení konkurenční výhody. Udržení náskoku před konkurencí vyžaduje nejen neustálé sledování rychle se měnících podmínek vnějšího i vnitřního prostředí firmy a následné vyhodnocování a přizpůsobování se jim, ale také snahu o aktivní vytváření budoucnosti (SEDLÁČKOVÁ, 2006). Hospodárností podniku se rozumí takové použití veřejných prostředků, kdy stanovených cílů a úkolů dosahujeme s co nejnižším vynaložením zdrojů. Podmínkou minimalizace použitých zdrojů je, že tyto cíle a úkoly jsou splněny za předpokladu dodržení odpovídající kvality (NEMEC A KOL., 2010).

Soubor indikátorů k měření, resp. hodnocení konkurenceschopnosti je poměrně široký a diferencovaný. Podle poznatků získaných studiem prací evropských i českých institucí, lze obecně členit tyto indikátory na následující skupiny:

- makroekonomické ukazatele a aspekty vytvářející vhodné prostředí (obyvatelstvo, HDP, inflace, právní rámec aj.);
- indikátory na bázi zdrojů, inputů (infrastruktura – počet zaměstnanců a výdaje na VaV, investice, podnikatelská struktura, ekonomika práce, kapitál);
- indikátory na bázi výstupů, výsledků, outputů (produkce, obchodní výměna, přidaná hodnota, produktivita práce) (PLAŠIL A KOL., 2010).

Dle Gregy je možné posouzení konkurenceschopnosti českého zemědělství založit na postupné analýze souvislostí a vlivů:

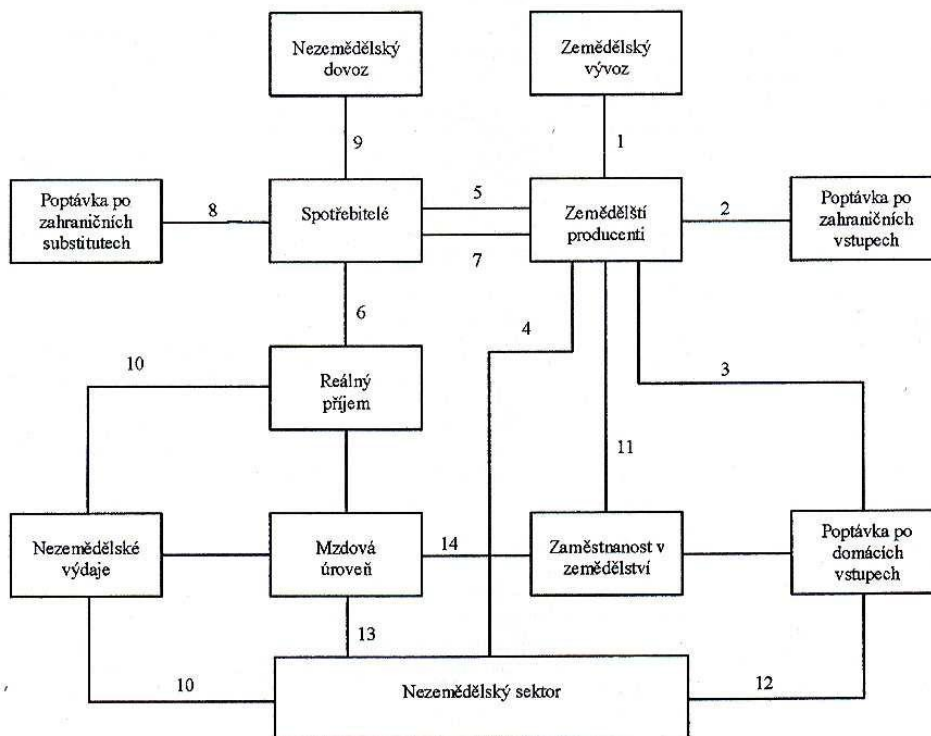
- Vliv vývoje rozsahu zemědělství a produktivity základních faktorů zemědělské výroby (alokace zemědělské výroby do vhodných výrobních podmínek, které garantují trhem akceptovatelnou cenu nabídky, alokace podniků s převažujícími mimoprodukčními funkcemi)
- Schopnost adaptace tržním podmínkám (podnikové formy, podnikové cíle, celkový stav ekonomiky podniků)
- Vliv charakteru konkurenčního prostředí a postavení zemědělců v potravinových vertikálách
- Vliv celkové úrovně ekonomiky (měnový kurz, důchodová situace obyvatelstva, kvalita a cena výrobních vstupů)
- Působení nástrojů a opatření hospodářské a zemědělské politiky (GREGA, 2004).

K rozdílné úrovni konkurenceschopnosti národních zemědělských sektorů přispívají opatření hospodářské politiky, která významně formují tržní prostředí. Jedná se o vlivy nepřímé, kdy se jedná o všeobecná politická opatření nebo ta, která se týkají nezemědělského sektoru a o vlivy přímé, které jsou vyvolány specifickými zásahy zemědělské politiky, a které značným způsobem modifikují ceny zemědělských vstupů, ceny zemědělských produktů, úroveň důchodů podniků i soukromých podnikatelů v zemědělství. Postihnutí a deskripce všech přímých a nepřímých vlivů je úkolem pro samostatné zkoumání, což není cílem této práce, avšak v souvislosti s touto problematikou je třeba zmínit přímé zásahy státu v oblasti konkurenceschopnosti v zemědělství: jedná se zejména o podpory zemědělských producentů prostřednictvím nástrojů zemědělské politiky, kterými jsou:

- dotace na výrobní vstupy,
- důchodové dotace,
- výrobní dotace a opatření.

Dotace jsou obecně klasifikovány jako nenároková složka a zásah do alokačních sil cenového mechanismu, proto je potřeba před jejich uplatněním posoudit vliv relativních změn cen na distribuci příjmu a na výkonnost jednotlivých odvětví.

Obr. č. 1: Vliv zemědělských dotací na všeobecnou rovnováhu

Zdroj: Grega, L.: Teoreticko-metodologické aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství. Brno 2004. ISBN 80-7157-822-3

K této problematice se úzce váží i negativní vlivy – hrozby konkurenceschopnosti. Opět by se daly kategorizovat, avšak pro účely této práce budou uvedeny jen názorné příklady:

- Strukturální nerovnováha v krajině - degradace půd způsobuje ročně škody, které se odhadují v rozmezí 4 až více než 10 mld. Kč ročně (ztráta ornice, ztráta bonity půdy, snížení výnosů, zanášení toků, škody na majetku atd.). Důsledkem je snížená schopnost krajiny na vyrovnání se s výkyvy klimatických změn.
- Závislost na dotacích je umocněna nesprávným přerozdělováním na národní úrovni.
- Růst ceny práce, půdy, energií a dalších vstupů.
- Rostoucí konkurence na trhu EU i na světových trzích (Afrika, Austrálie, Amerika).
- Zvyšování dovozů levnějších a méně kvalitních výrobků atd.³

³ Ministerstvo zemědělství Dotace: Leader ČR.: [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

3.3 Financování zemědělských projektů a regionální politika

3.3.1 Nástroje regionální politiky

V této kapitole bude popsána klasifikace nástrojů regionální politiky podle publikace Wokouna a kol.:

a) Nástroje nefinanční

Tento druh finančních nástrojů rozděluje kolektiv autorů na tři skupiny:

Administrativní nástroje: legislativní úpravy, zákazy, restriktivní a administrativní opatření.

Nástroje institucionální: instituce realizující opatření regionální politiky, projekty a programy: formulace, realizace a projekty a programy: využívání zdrojů EU.

Věcné a jiné nefinanční nástroje, kterými je poskytování služeb poradenského charakteru subjektům regionu, propagace regionu a poradenství zahraničním investorům a vytváření a zpřístupňování zvláštních hospodářských zón ekonomickým subjektům.

b) Nástroje finanční

Neinvestiční a investiční pobídky, do nichž se dále řadí finanční transfery, granty, náhrady vynaložených nákladů, úroková zvýhodnění, úvěry a půjčky. Dále *kapitálové podílnictví a daňová zvýhodnění,* daňové prázdliny a slevy na daních. Poslední skupinu tvoří *rozpočtová zvýhodnění* v odvodech rozpočtových příjmů a mimořádné dotace rozpočtů (WOKOUN, MATES, 2006).

Česká republika využívá standardní ekonomické a finanční nástroje. „Vývoj nástrojů používaných k podpoře regionálního rozvoje v devadesátých letech v podstatě úzce souvisí s budováním institucionálního a legislativního rámce české regionální politiky.“ Nástroje české regionální politiky mají následující znaky: doplňková funkce, dočasný charakter, katalytický charakter a regionální diferenciaci (WOKOUN, MATES, 2006)

3.3.2 Struktura dotací do zemědělství

Dotace jsou jedním z významných nástrojů státní politiky k dosažení stanovených cílů. V podmínkách českého zemědělství fungovaly dotace už v minulém společenském systému, kdy stát měl zájem na maximální produkci potravin a ke splnění tohoto cíle byly využívány i méně vhodné výrobní podmínky, které nemohly konkurovat produkci

z příznivějších regionů. V současné době jsou dotační tituly směřovány na stabilizaci zemědělských podniků bez stimulace zvyšování zemědělské produkce.

Podpůrné programy vycházející z SZP lze velmi zjednodušeně rozdělit na:

- programy podpory produkce (přímé platby – v ČR takzvané zjednodušené platby), jejichž čerpání je nárokové a nepodléhá nijak složité administrativě;
- programy zaměřené na rozvoj venkova, kde je podmínkou zpracovat příslušný projekt, což nebývá jednoduché.

Mezi oběma polohami je celá řada podpůrných programů, jejichž charakter je zároveň produkční a zároveň rozvojový. Kromě evropských programů je možné čerpat finanční prostředky prostřednictvím specifických národních programů, podmínkou jejich existence je však takzvaná notifikace (odsouhlasení) Bruselem (FAJMON, 2005).

V současném období jsou podpory zemědělcům financovány ze dvou zdrojů – ze státního rozpočtu a z rozpočtu EU. Podpory ze státního rozpočtu se rozdělují na přímé platby a na národní podpory. Platby přímé zahrnují platby doplňkové (Top – Up) a platby na plochu (SAPS). Na podporu podnikatelských aktivit v zemědělství, potravinářství a lesnictví, k prosazování a ochraně zájmů a k zajišťování potřeb svých členů byla zřízena Agrární komora ČR. Pro zajištění kvalifikovaného transferu finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu zemědělství byly dále vytvořeny dva fondy:

- Státní fond tržní regulace v zemědělství (od roku 2000 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)),
- Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond - EAGRF (PEKOVÁ A KOL. 2008).

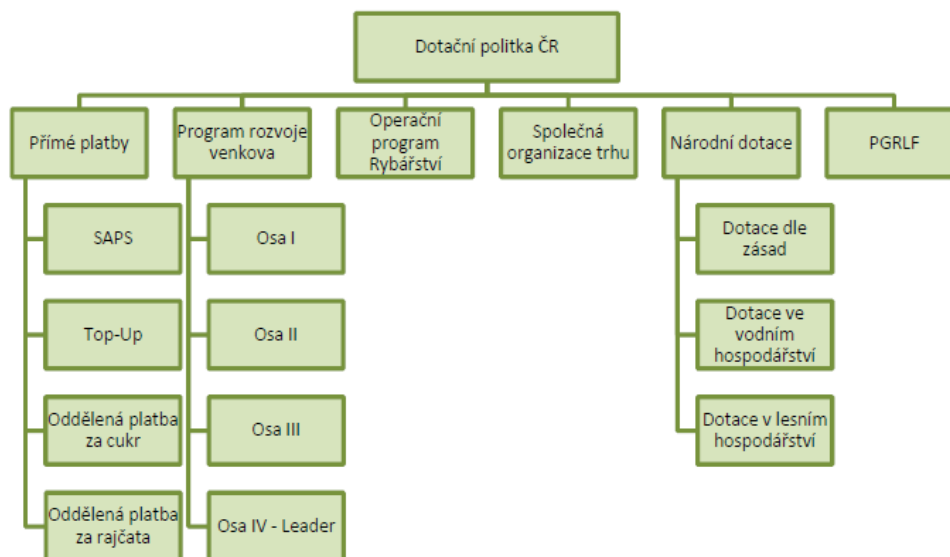
Mezi základní dotační nástroje v ČR patří:

- přímé platby,
- program Rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013,
- operační program Rybářství na období 2007 – 2013,
- dotace v rámci společné organizace trhu,
- národní dotace,
- podpůrný a garanční a lesnický fond⁴.

---

⁴ Národní dotace [online]. © 2009-2011 [cit. 2012-02-20]. Dotace. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/narodni-dotace/>>.

Obr. č. 2: Struktura dotací pro zemědělce v ČR 2007 – 2013

Zdroj: WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/narodni-dotace/>>.

Prostředky mohou dostat ti, kteří na ně mají nárok nebo je potřebují, ale získají je především ti, kteří vědí, kde prostředky jsou a také jak správně vyplnit dokumenty a formuláře, ze kterých se přiděl peněz posuzuje. Administrativní náročnost se považuje za bariéru čerpání. Jednotlivý žadatelé zároveň musí také splňovat podmínky, které jsou stanoveny pro jednotlivé dotace. Většina podnikatelů, kteří chtějí získat prostředky z EU, neznají tato podrobná pravidla, proto za úplatu využívají služeb podniků či osob, které znají detailně problematiku poskytování prostředků z EU. Evropské dotační programy spolu s národními doplňkovými platbami administruje a vyplácí Státní zemědělský intervenční fond (<http://www.szif.cz/>).

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky

z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

Centrála, z které se koordinuje fond, sídlí v Praze. Pod centrálu spadá sedm regionálních odborů, které se většinou nacházejí v krajských městech. SZIF spadá pod Ministerstvo zemědělství, které mu schvaluje roční rozpočet.

SZIF jako akreditovaná platební agentura a zprostředkovatel podpory z EU a národních zdrojů, hlídá fungování MAS, stará se o průběh programu LEADER a vydává k němu metodické pokyny, provádí kontrolní činnost projektů z Programu rozvoje venkova a mnoho dalších činností souvisejících s jinými dotačními tituly.⁵

Účelem Státního zemědělského fondu (SZIF) je zabezpečování regulace trhu s některými produkty rostlinné a živočišné výroby a výrobků vzniklých jejich zpracováním, a to včetně forem regulace. Hlavním cílem zabezpečování regulace trhu je stabilizace na trhu zemědělských komodit, u kterých přizpůsobení nabídky trvá delší dobu. Komodity s krátkým produkčním cyklem byly z hlediska přizpůsobení nabídky poptávce ponechány působení trhu (PEKOVÁ A KOL. 2008).

S evropskými dotačními nástroji jsou úzce svázány kontroly podmíněnosti Cross compliance, které ČR zavedla od 1. 1. 2009. Vyplácení přímých podpor a dalších vybraných dotací je "podmíněno" plněním standardů udržování půdy v Dobrém zemědělském a environmentálním stavu, dodržováním povinných požadavků v oblasti životního prostředí, veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin, dobrých životních podmínek zvířat a minimálních požadavků v rámci agroenvironmentálních opatření⁶.

Postupnými kroky jsme se dostaly až ke specifikaci problematiky určené v cíli této práce. Níže bude stručně popsán Program rozvoje venkova ČR s detailním zaměřením na osu IV – Leader.

---

⁵ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>>.

⁶ Ministerstvo zemědělství kontroly-podminenosti-cross-compliance:[online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/>

3.4 Základní informace o Programu rozvoje venkova ČR

Program rozvoje venkova České republiky (dále jen PRV) je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). PRV na roky 2007 až 2013 byl schválen 23. května 2007 Výborem pro rozvoj venkova Evropské Komise a již v květnu toho roku byl zahájen příjem žádostí o dotaci pro některá opatření osy II následovaný příjmem žádostí v červenci pro vybraná opatření osy I a III. Řídícím orgánem PRV je Ministerstvo zemědělství ČR. Zprostředkujícím subjektem PRV je Státní zemědělský intervenční fond.⁷

Ministerstvo zemědělství ČR začalo s Operačním programem Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství v roce 2004. Jeho cílem bylo přizpůsobit české zemědělství a venkov požadavkům EU v následujících dvou letech. Asi 250 milionů eur bylo investováno do konkurenceschopnosti zemědělství prostřednictvím zvýšení produktivity práce, přidané hodnoty a kvality výrobků. Klíčovým prvkem bylo snížení a odstranění negativních dopadů zemědělské výroby na životní prostředí. První kroky k přijetí programu LEADER byly také přijaty v rámci Programu obnovy venkova (WADE, RINNE, 2011).

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispívá k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožňuje vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program také podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Opatření Programu rozvoje venkova přispějí k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech (Společnost založená na znalostech, Vnitřní trh a podnikatelské prostředí, Trh práce, Udržitelný rozvoj)⁸.

---

⁷ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>>.

⁸ STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>

Základní struktura PRV má 4 osy a jejich zaměření je následující:

- **Osa I** je zaměřena na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví.
- **Osa II** je zaměřena na zlepšování životního prostředí a krajiny a má společný cíl zvýšit biologickou rozmanitost, chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny.
- **Osa III** směřuje ke zkvalitnění života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova.
- **Osa IV** má napomoci místním obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola-nahoru“ vypracovat vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj – metodu LEADER⁹

Podrobné informace o Programu rozvoje venkova lze nalézt v metodickém pokynu **PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 – 2013**, který je volně ke stažení na internetu (např. na <http://www.szif.cz/>, dokumenty ke stažení).¹⁰

Jelikož končí současné programové období, chystají se i v tomto programu změny: v programovém období 2014 – 2020 bude Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, ze kterého je spolufinancován Program rozvoje venkova (PRV), součástí tzv. Společného strategického rámce. Jako součást Společného strategického rámce by měla politika rozvoje venkova přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. V souladu se strategií Evropa 2020 jsou tyto obecné cíle podpory pro rozvoj venkova na období 2014 – 2020 podrobněji vyjádřeny prostřednictvím těchto šesti priorit platných pro celou EU. Každé opatření z nabídky nařízení k rozvoji venkova může přispívat k cílům několika priorit.

---

⁹ / Ministerstvo zemědělství dotace [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

¹⁰ 10 STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2007 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1180428724933.pdf

Jde o tyto priority:

- Podpora přenosu znalostí a inovací
- Zlepšení konkurenceschopnosti (zemědělství, lesní hospodářství)
- Podpora pro organizaci potravinového řetězce a řízení rizik
- Obnova, zachování a posílení ekosystémů
- Podpora efektivního využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkové hospodaření (investiční opatření, nároková opatření)
- Podpora sociálního začleňování, redukce chudoby a hospodářského rozvoje venkovských oblastí¹¹

Na základě oficiálně prezentovaného prvního návrhu nařízení Evropské Komise z roku 2011 k rozvoji venkova na období let 2014 - 2020 a jeho šesti základních priorit Unie, jež budou představovat nástroj podpory cílů SZP pro budoucí programové období, započaly přípravné práce pro tvorbu nového programového dokumentu. V první polovině roku 2012 proběhly analýzy aktuálního stavu a potřeb pro 6 prioritních oblastí stanovených EK v nařízení pro rozvoj venkova. Poté proběhly diskuse nad závěry analýz s nevládními organizacemi (PS Gremia) a proběhl první výběr opatření. V druhé polovině roku 2012 docházelo k rozpracování jednotlivých opatření, byl vytvořen první draft programového dokumentu strukturovaného po kapitolách. V květnu 2013 se předpokládá předložení 1. verze PRV do vlády.

3.5 LEADER

Zkratka „LEADER“ pochází z francouzského sousloví „Liasons Entre Acteurs du Développement Economique Rural“, které znamená „Vztah mezi jednotlivými aktéry v hospodářském rozvoji venkova“ (WADE, RINNE, 2011).

Jak naznačuje jeho název, Leader je spíše metoda zaměřená na probuzení rozvoje venkova a jeho zavádění do venkovských společenství než pevně stanovený soubor opatření, která mají být prováděna (FACT SHEET, 2006).

---

¹¹ Ministerstvo zemědělství Dotace: Leader ČR [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace>

Leader vede venkovská území k hledání nových cest směřujících ke konkurenceschopnosti, resp. k jejímu zachování, k vytěžení maxima z jejich předností a překonání problémů spojených například se stárnutím venkovské populace, nízkou úrovní poskytování služeb nebo nedostatkem pracovních příležitostí.

3.5.1 Historie metody Leader

Z hlediska politiky byl Leader zaveden jako „iniciativa Společenství“ financovaná ze strukturálních fondů EU. Iniciativa Leader od svého počátku v roce 1991 usilovala o to, aby mohla venkovským společenstvím nabídnout co nejlepší způsob, jak zainteresovat místní účastníky na budoucím rozvoji jejich oblastí. Přístup Leader vyvolal značnou vlnu zájmu v zemích EU i daleko za jejich hranicemi. Zájem vzbudil díky svému potenciálu řešit vývojové problémy prostřednictvím nových forem partnerství a propojením činností.

Různé přístupy k otázce rozvoje venkova, které byly vyzkoušeny před počátkem 90. let minulého století, byly typicky odvětvové, soustředily se na zemědělce a byly zaměřené na povzbuzení strukturální změny v rámci zemědělství. Byly používány přístupy řízení „shora dolů“. O režimech podpory se rozhodovalo na vnitrostátní a regionální úrovni. Místním zúčastněným stranám nebyla vždy poskytována dostatečná podpora k tomu, aby si osvojily dovednosti, pomocí kterých by se mohly stát tvůrci budoucnosti vlastních oblastí. Přístup podle jednotlivých oblastí a „zdola nahoru“ se zapojením místních společenství a přidáváním hodnoty místním zdrojům se postupně ukázal jako nová cesta vedoucí k vytváření pracovních a podnikatelských příležitostí ve venkovských oblastech. Přístup Leader začal na místní úrovni experimentálně sdružovat různé projekty a myšlenky, účastníky a zdroje (FACT SHEET, 2006).

Leader je iniciativou tří generací (každý členský stát/region má samostatný program s vlastním financováním vyčleněným na úrovni EU):

Leader I (1991– 1993),

Leader II (1994–1999),

Leader+ (2000–2006).

Od roku 2007 je Leader integrován do státních/regionálních PRV. To vytváří nové možnosti uplatnění přístupu Leader v mnohem větší míře a ve značně širší škále činností k rozvoji venkova (FACT SHEET, 2006).

Program LEADER I zaznamenal rychlý pokrok, protože poskytoval obecně dosti volnosti a úroveň byrokracie byla velmi krátká. Zahájení programu LEADER II probíhalo mnohem pomaleji, než se očekávalo, kvůli mnoha administrativním a systémovým problémům. Program LEADER+ navzdory svých vylepšení měl však také pomalý nástup a dokonce byl pomalejší než jeho předchůdce. Předběžné studie ukazovaly, že MAS ho považovali za mnohem byrokratičtější (EVROPSKÁ OBSERVATOŘ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ. 2007, 2008).

Historie LEADERu v ČR se váže k roku 2004. Přestože iniciativa LEADER+ Evropského společenství nebyla v letech 2000 – 2006 pro Českou republiku přístupná, začala se ČR na využití přístupu LEADER připravovat z vlastních zdrojů. Již od roku 2000 vytvářela pro mikroregiony a místní akční skupiny podmínky jejich vzniku a rozvoje. V roce 2004 vyhlásilo ministerstvo zemědělství národní Program LEADER ČR, na principech iniciativy LEADER+ a LEADER II, kterým podpořilo 14 prvních nejschopnějších místních akčních skupin s rozpočtem ve výši přibližně 200 000 eur. Pilotní místní akční skupiny podporovaly investiční projekty obcí, zemědělské podnikatele a neziskové organizace. Pro Program LEADER ČR byla stanovena tři témata strategií:

- zlepšení kvality života ve venkovských oblastech,
- zlepšení místního hospodářství, životního prostředí a výroby,
- lepšího využití přírodních a kulturních zdrojů (WADE, RINNE, 2011).

Největší zájem byl v jednotlivých letech zejména o téma kvality života.

LEADER ČR v novém období je součástí Programu rozvoje venkova 2007-13 čerpajícího z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Je uplatňován prostřednictvím IV. osy programu a umožňuje výběr jak investičních, tak neinvestičních projektů. MAS byly vybírány na celé období na základě posouzení kvality a zaměření Strategií (SPL – strategický plán Leader MAS) – vybráno celkem 112 místních akčních skupin, které působí na 73 % území ČR (celkový počet MAS je na území 149). Celkový objem prostředků na celé období je 4 mld. Kč. Již z toho je patrné, že MAS se musí pro svou udržitelnost zaměřit i na jiné zdroje pro podporu spolupráce a rozvoj svých území.

3.5.2 OSA IV LEADER

Tato osa se zaměřuje na přípravu a naplňování místní rozvojové strategie, na realizaci projektů spolupráce a administrativní činnost místních akčních skupin včetně oživení jejich území. Metoda LEADER pomáhá venkovským územím oživit aktivity regionu, podpořit místní ekonomiku, služby, kulturní dědictví, společenský život, vytvořit nová pracovní místa a zvýšit celkovou stabilitu daného území (MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. 2009). Osa IV Leader je osou metodickou a je uskutečňována prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I – III. Hlavním přínosem osy IV Leader je způsob, jakým jsou akce rozvoje venkova realizovány a vzájemně propojeny.

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvláště dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodněji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a kraji¹²

Hlavním cílem Osy IV je realizovat místní rozvojové strategie (tedy Strategický plán Leader) a spolupráci místních partnerství. Právě prostřednictvím místních akčních skupin (MAS) dostávají šanci zapojit se do problematiky jednotlivých oblastí široké vrstvy obyvatelstva, a to především formou převzetí rozhodovacích pravomocí týkajících se příslušných venkovských oblastí. Princip Leader neznamena antagonistickou podobu místních samospráv, je naopak jejich vhodným doplňkem v cílených aktivitách pro obnovu a rozvoj obcí a přispívá také k rozvoji zemědělského sektoru a péči o přírodu a krajinu¹³.

---

¹² . Ministerstvo zemědělství Dotace [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

¹³ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4>

Osa se dělí na 3 opatření:

IV. 1. 1. Místní akční skupina

V tomto opatření bylo Hodnotitelskou komisí vybráno 112 MAS po splnění kritérií přijatelnosti na základě jimi zpracovaného Strategického plánu Leader (SPL). Vybrané MAS čerpají dotaci na svoji činnost související s realizací SPL.

IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie

Opatření je zaměřené na podporu projektů, které jsou v souladu se schváleným SPL místní akční skupiny a příslušnými podmínkami Programu rozvoje venkova. Projekty vybírá MAS prostřednictvím svojí výběrové komise na základě předem stanovených bodovacích kritérií.

IV. 2. 1. Realizace projektů spolupráce

Toto opatření především umožňuje zefektivňovat principy Leaderu orientací na využití přenosu znalostí, inovace a příkladů nejlepší praxe. Zahrnuje podporu spolupráce mezi územími na národní úrovni nebo mezinárodní spolupráce s cílem povzbudit spolupráci mezi MAS v rámci členských států a na území třetích zemí.

Tab. č. 1: Priority, cíle a opatření osy IV

Priorita	
Cíl.	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství
Opatření	IV. 1. 1. Místní akční skupina max. 18
	IV. 1.2. Realizace místní rozvojové strategie min. 72
	IV. 2.1. Realizace projektů spolupráce 10

Zdroj: Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013.

3.5.3 Principy LEADERu

- spolupráce subjektů tří sektorů (občanského, podnikatelského a samosprávného)
- realizace společné strategie spoluprací a podporou projektů z programu
- je založen na místním partnerství obcí, podnikatelů, zemědělců, neziskových organizací, škol, aktivních občanů
- dává tedy dohromady pestrá skupinu lidí, kteří společně přemýšlejí o rozvoji regionu v dlouhodobém měřítku
- řízení a plánování zdola-nahoru: je založen na rozvojové strategii venkovské oblasti, kterou vytvářejí místní lidé podle místních potřeb

- je založen na místních lidech, kteří sami určují, co jsou místní problémy a kam mají být poskytnuty finanční prostředky
- o rozdělení peněz se tedy nerozhoduje v Praze, ani v krajské či městské samosprávě, nýbrž v Místní akční skupině.¹⁴

3.5.4 Příjemce v LEADERu

MAS je žadatelem o limit finančních prostředků pro mikroregion.

Složení →	Místní soukromí partneři min. 50%	Místní veřejní partneři max. 50 %
-----------	---	---

Funkce → Předkladatelé záměru podle strategie rozvoje, zodpovědní za její realizaci

Žadatelé – příjemci podpory jsou předkladateli konkrétních investičních projektů. Jsou to podnikatelské subjekty - fyzické a právnické osoby, a neziskové subjekty obce, svazky obcí nebo neziskové organizace

Stát nebo státní organizace s podílem státu více než 50% nemůže být konečným příjemcem podpory.

V případě, že chceme žádat v programu LEADER, musíme mít:

- Nápad, námět, cíl - zkrátka mít jasno v tom, co chceme a k čemu to bude dobré
- Odolnost v administraci - LEADER čerpá evropské prostředky a tak je třeba správných postupů a trocha administrativní odolnosti
- Předfinancování - všechny investiční projekty je nutné předem financovat (peníze mít nebo si je půjčit) a po zdárném ukončení čekat na proplacení dotace
- Spolufinancování - až na výjimky je nutné něco málo (nebo více) přidat k dotaci
- Znalosti, jak na to - školení pro žadatele, číst strategii MAS nebo alespoň znát opatření a tzv. fiche, které umožňují žádat
- Dokumenty a formuláře - MAS k jednotlivým možným tématům vyhlašuje výzvy, u nich vždy najdeme potřebné dokumenty a termíny
- Přijít včas – sledovat výzvy¹⁵

¹⁴ Principy-leader.html. [online]. 2009 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/principy-leader.html>

3.5.5 Leader a budoucnost: Programové období 2014-2020

Končí spojitě období programu LEADER a to 2007 – 2013. Metoda LEADER tak byla využita jako hlavní nástroj pro rozvoje venkovských komunit v systému operačních a dotačních programů ČR i EU. Tento rok končí jednání a doladování detailů s přípravou na nové programovací období 2014 – 2020. Na LEADER+ ČR bude navazovat Národní strategický plán LEADER 2014+, který bude dále prosazovat cíle a myšlenky započaté již na samotném začátku programu LEADER a je přípravou na propojení a přijetí nového funkčního období LEADER 2014 – 2020 (MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2009). Česká republika si v novém dotačním období rozdělí přibližně o 20 procent méně peněz než v období současném a to v předpokládaných 8 tematických oblastech. „Návrhy operačních programů by měly být hotovy do konce března 2013 a reálné spuštění by mělo následovat v průběhu roku 2014“, zaznělo na konferenci Eurofondy pro podniky 2014+, kterou pod hlavičkou enforum uspořádala v Praze dne 4. října poradenská a konzultační společnost eNovation s.r.o. Na konferenci vystoupili mimo jiné i zástupci vyjednávacích orgánů České republiky pro nové dotační období 2014-2020.¹⁶

V programovém období 2014 – 2020, za přesněji definované podpory ve formě společného právního rámce a harmonizovaných pravidel pro pět CSF fondů, se zvýší soudržnost a podpoří se vytvoření více fondových, místní komunitou vedených, strategií. Jednotná metodika pro KVMR bude platit ve všech fondech a regionech, která tak umožní všem územím těžit z podpory EU, budování kapacit, místních veřejně-soukromých partnerství a jejich strategií, vytváření sítí a výměny zkušeností. Podpora z fondů CSF bude konzistentní a koordinovaná. Tím se usnadní příjemci vytvořit více fondovou strategii lépe přizpůsobenou jejich potřebám a oblastem, například oblasti, která obsahuje jak venkovské tak i městské aspekty. To bude zajištěno prostřednictvím koordinovaného budování kapacit, výběru, schvalování a financování místních rozvojových strategií a místních akčních skupin (NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR, 2011).

---

¹⁵ /Dokumenty-pro-zadatele-a-realizatory.[online]. 2009 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/dokumenty-pro-zadatele-a-realizatory.html>

¹⁶ .businessinfo.cz/ [online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/prioritou-cr-v-novem-dotacnim-obdobi-je-zvyseni-konkurenceschopnosti-23918.html>

MAS pravidelně a několika cestami monitoruje naplňování strategie a také činnost související s administrací metody LEADER pod PRV.¹⁷ Základem pro monitorování jsou finanční a fyzické indikátory, definované v procesu programování. Tyto indikátory musí být konstruovány tak, aby se programy daly hodnotit jak z hlediska finančního toku, tak z hlediska výsledků a efektů (ČEPELKA, 2001). Více v následující kapitole.

3.6 Národní síť Místních akčních skupin ČR, o. s.

Nedílnou a důležitou součástí programu LEADER jsou neziskové organizace MAS (Místní akční skupiny - dále též MAS). MAS jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region metodou Leader.

MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f) zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (Občanské sdružení podle §829 zákona č. 40/1964 Sb. místní akční skupinou být nemůže).

Základní principy

- přístup zdola nahoru – o budoucnosti regionu rozhodují lidé žijící a pracující v území, znající jeho tradice a potřeby,
- partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- místní rozvojová strategie,
- integrované a vícesektorové akce,
- inovativnost – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů,
- síťování – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
- spolupráce – společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemích

---

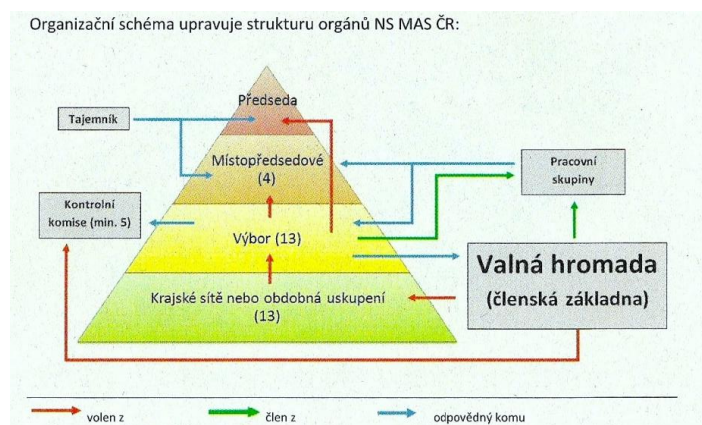
¹⁷ /monitoring-a-hodnoceni.: [online]. 2007 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/monitoring-a-hodnoceni.html>

Základní parametry MAS

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit,
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u MV ČR,
- MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS,
- fungování metodou LEADER.¹⁸

Organizační struktura (obrázek 4) vypadá složitě, ale ve skutečnosti je jednoduchá. Nejvyšším orgánem NS MAS ČR je Valná hromada NS MAS ČR, na kterou vysílá každá členská MAS zástupce s jedním disponujícím hlasem (ŠÍPKOVÁ Olga, 2012).

Obr. č. 3: Schéma organizační struktury

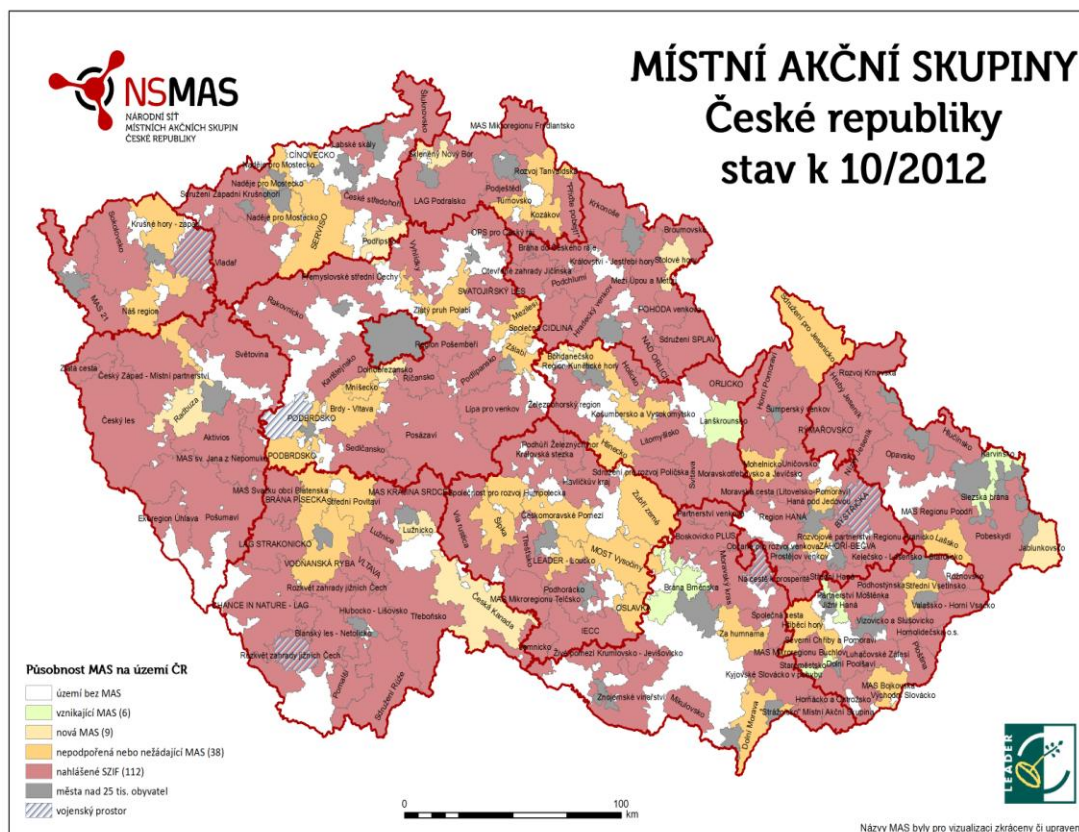
Zdroj: Národní síť MAS České republiky, o. s.

NS MAS ČR sdružuje 128 členských Místních akčních skupin z celé České republiky. Mezi její významné partnery patří např. Asociace regionálních značek, Národní

¹⁸ Ministerstvo zemědělství Venkov: místní-akční-skupiny: [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>

síť zdravých měst ČR, Svaz českých a moravských spotřebních družstev, Národní síť rozvoje vidieka SR, Národní síť Slovenských miestnych akčných skupín a mnoho dalších (ŠÍPKOVÁ Olga, 2012).

Obr. č. 4. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY České republiky stav k 10/2012

Zdroj: Národní síť Místních akčních skupin České republiky

Se záměrem této práce a konkrétním zacílením na Olomoucký kraj (konkrétněji dle dřívějšího značení okres Šumperk) v praktické části práce, budou nyní charakterizovány konkrétní MAS na definovaném území.

3.6.1 Místní akční skupiny v okrese Šumperk

V okrese Šumperk vznikly v roce 2006 původně 3 místní akční skupiny:

- Horní Pomoraví - Údolí Děsné - Zábřežsko

Následující rok vznikla další místní akční skupina - Mohelnicko a v roce dalším se sloučilo Zábřežsko do Horního Pomoraví. Zároveň zaniká Údolí Desné a vzniká nová místní akční skupina Šumperský venkov.

MAS HORNÍ POMORAVÍ

Dne 18. 4. 2006 byla Zakládací smlouvou založena obecně prospěšná společnost MAS Horní Pomoraví o. p. s. Tento STATUT upravuje právní poměry této obecně prospěšné společnosti.

Území regionu se nachází v malebném prostředí podhůří Jeseníků. Je to oblast se zdravým horským vzduchem, čirými vodami horských potoků a říček, nádhernými a hlubokými lesy a nedozírnými loukami a pastvinami. Svou severní částí zasahuje do oblasti CHKO Jeseníky, které je charakteristické členitou krajinou s hluboce zaříznutými údolími a táhlými zaoblenými hřbety, nachází se zde také oblastí NATURA 2000. Podstatnou část jihu regionu zabírají nížiny, charakteristické mírně zvlněnou, bohatě zalesněnou krajinou jesenického podhůří. Územím protéká řeka Morava se svými přítoky Krupá a Branná, řeka Březná a Moravská Sázava. Jedná se o území atraktivní zejména pro nenáročnou rodinnou turistiku, region nabízí příležitosti k výletům po okolí pro pěší i cyklisty, zaujme milovníky přírodních atraktivit a málo navštěvovaných zajímavých zákoutí, ale je také rájem pro rybáře, vodáky a houbaře s dostatkem příležitostí k občerstvení a ubytování.¹⁹

Předmět podnikání:

- a) služby podporující rozvoj venkova a zemědělství, včetně přípravy námětů, návrhů a iniciativ
- b) služby v oblasti strategického plánování
- c) iniciace a organizování společných akcí ziskového, neziskového a veřejného sektoru, včetně organizace seminářů, odborných setkání a vzdělávacích akcí

¹⁹ mikroregion-mas-horni-pomoravi-o-p-s. [Http://www.aspida.cz/](http://www.aspida.cz/) [online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: /mikroregion-mas-horni-pomoravi-o-p-s

- d) vypracování projektů a vyhledávání dotačních zdrojů
- e) činnosti spojené s příjmem, výběrem a kontrolou projektů
- f) účast na projektech včetně mezinárodních aktivit
- g) konzultační a poradenská činnost v oboru
- h) organizace seminářů a odborných setkání
- i) organizování činností zaměřených na zapojování veřejnosti do akcí rozvoje venkova²⁰

V příloze č. 1. lze nalézt mapu území MAS Horní Pomoraví o.p.s.

MAS MOHELNICKO, o. s.

Místní akční skupina „MAS Mohelnicko“ sdružuje členy MAS z území mikroregionu Mohelnicko. Řídí se stanovami občanského sdružení „MAS - Mohelnicko, o. s.“. MAS leží na severním okraji Hané, a v navazující Zábřežské vrchovině tvoří širokou bránu do Jeseníků. Jedná se o území rovinné směrem na západ mírně zvlňené, avšak členitost MRM jako celku je vysoká. Průměrná nadmořská výška je 330 m.n. m, přičemž nejnižší položený bod je 250 m.n. m. a nejvyšší položený bod je 560 m.n. m.. MRM tak zahrnuje oblast teplého až mírně chladného podnebí. S ohledem na klimatické a půdní podmínky lze MRM označit za zemědělskou oblast. Středem MRM protéká řeka Morava, při jejímž toku vznikla dvě přírodní jezera.

Předmětem činnosti je:

1. Koordinace postupů při řešení problémů týkajících se rozvoje samosprávy obcí, hospodářského a kulturního života
2. Společné úsilí o zvýšení účelových dotací do oblasti mikroregionu.
3. Vzájemná informace a spolupráce při využívání finančních prostředků z programů EU
4. Další společné aktivity k následujícím účelům:

---

²⁰/mas-horni-pomoravi-o-p-s.[online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/27777146-mas-horni-pomoravi-o-p-s>

- podpora zemědělského a nezemědělského podnikání, řešení problémů a důsledků nezaměstnanosti, rozvoj a diversifikace nezemědělských prostorů,
  - společná péče o památky v mikroregionu,
  - využití netradičních zdrojů energie, zejména biomasy,
  - podpora venkovské turistiky při současném řešení dalších akcí místních programů obnovy (zejména občanské vybavenosti, veřejných prostranství, zeleně a drobné architektury),
  - společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče,
  - marketing venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů,
  - podpora společných řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí,
  - spolupráce a výměna know-how mezi partnerskými zeměmi EU,
  - vzájemná pomoc při řešení problematiky ŽP, především v oblasti odpadů, znečišťování ovzduší a vodních toků.
5. Spolupráce s Regionální agenturou pro rozvoj střední Moravy v Olomouci a referáty regionálního rozvoje KÚ.
  6. Jednání s peněžními ústavy o garancích na finanční prostředky pro dofinancování mikroregionálních projektů.²¹

Příloha č. 2. Mapa území MAS Mohelnicko

ŠUMPERSKÝ VENKOV

Dne 27. 3. 2006 bylo na Ministerstvu vnitra ČR zaregistrováno občanské sdružení Místní akční skupina Šumperský venkov.

Území MAS o velikosti 377,35 km² se rozprostírá z velké části v Šumperské kotlině, zasahuje do kopců Hraběšické hornatiny, podhůří Nízkého Jeseníku, Úsovské vrchoviny a po své západní hranici rovněž do Hanušovické vrchoviny. Nadpoloviční většinu rozlohy území zaujímají lesní porosty. Průměrná nadmořská výška daného území

---

²¹ /charakteristika-mikroregionu-mohelnicko [online]. 2006 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.mohelnice.cz/charakteristika-mikroregionu-mohelnicko/d-158011/p1=75428>

je 425 m. n. m., nejvyšším bodem je Mravenečník (1350 m. n. m.), na jehož vrcholu se nachází jedna z nejvýše položených větrných elektráren v Evropě. Průměrná teplota činí 7,3 ° C a průměrné srážky dosahují hodnoty 807 mm. Zkoumané území se řadí spíše mezi chladné oblasti. Mezi charakteristické rysy regionu, pokud jde o podnebí, se řadí vysoké hodnoty srážek s poměrně vydatnými dešti, vysokou sněhovou pokrývkou v zimních měsících a dlouhodobým táním, čímž se zvyšuje vodnost v regionu pramenících vodních toků. Společným znakem regionu je dále velký podíl lesní půdy, jedná se o více než 50 % celkové výměry rozlohy oblasti. Lesy na našem území jsou v poměrně zachovalém stavu, neboť jejich nadmořská výška nedosahuje, až na malé výjimky, do vegetačního buk-smrkového pásma a výše. Nejrozsáhlejší lesní komplexy ve Správě lesů ČR s. p. navazují na obce Nový Malín, Sobotín, Hraběšice, Oskava a Loučná nad Desnou. Tuto skutečnost je na místě využít ve směru prohlubování spolupráce s místními zemědělci za účelem spalování biomasy, popř. výstavby bioplynové stanice. Krásná příroda s jedinečným množstvím lesů v sobě skrývá vysoký potenciál v oblasti rozvíjení cestovního ruchu, což umocňuje mimo jiné skutečnost, že území je doslova protkáno množstvím turistických tras a cyklostezek vedoucích k mnoha historickým a přírodním skvostům tohoto kraje a naskýtá se zde tak řada možností k aktivnímu trávení volného času v letním i zimním období. Nezanedbatelný potenciál území lze spatřovat rovněž v rozvíjejícím se lázeňství v obcích Bludov a Velké Losiny, což činí region značně atraktivním a hojně navštěvovaným.

Cílem sdružení je:

- všestranná podpora trvalého rozvoje daného území, zejména činnostmi ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů působících na území
- příprava projektů a zajištění jejich realizace v programu LEADER
- aktivní spolupráce mezi jednotlivými členy MAS a spolupráce s dalšími partnerskými sdruženími, fyzickými i právníckými osobami.²²

Příloha č. 3. Mapa území MAS Šumperský venkov

---

²² 22. Šumperský venkov.[online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z:http://sumperskyvenkov.cz/index.php?sekce=stranka&id_stranky=6

4 Zemědělské projekty realizované prostřednictvím programu LEADER

4.1 MARWIN v.o.s

Modernizace zemědělského podniku prostřednictvím výstavby staveb pro skladování krmiva a steliva

Název MAS:	MAS Horní Pomoraví o.p.s.
Název Fiche:	1 Regionální produkce – zdroj rozvoje regionu
Hlavní opatření:	I. 1. 1. 1 Modernizace zemědělských podniků
Vedlejší opatření:	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
Záměr	a) Stavby a technologie v živočišné výrobě

Podstata problému

Zemědělská farma se potýká s nedostatkem krytých ploch pro uskladnění krmiv a steliv pro účely chovu hospodářských zvířat. Farma je situována v horské oblasti a charakter počasí v posledních letech nepříznivě ovlivňuje kvalitu krmiva pro chovaná zvířata – skot, koně a ovce, především v případech, kdy seno zůstává na loukách, sbalené v balících a není více chráněno před deštěm a vlhkostí. Stále častěji také přibývá krádeží neuskladněných balíků sena, což vzhledem k tomu, že seno pochází z trávy horských luk, které jsou sice druhově bohaté, ale málo vydatné pro potřeby krmení, způsobuje nedostatečnost krmivové základny pro dlouhá zimní období. Sbalené seno na loukách či podél zemědělských cest je také poškozováno vandaly a mnohdy i lesní zvěří.

Haly budou chránit krmivo a stelivo (seno) před poškozením vlivem nepřízně počasí, poškozením ze strany lidí i zvířat. Realizace projektu posílí hospodářskou stabilitu zemědělské společnosti, která v současné době zaměstnává cca 30 lidí.²³

---

²³ [hornipomoravi.eu](http://www.hornipomoravi.eu) [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm/>

4.2 Bludovská a.s.

Nákup kontejnerové nádrže na motorovou naftu s výdejním stojanem pro potřeby zemědělské výroby ve středisku Sudkov.

Název MAS:	MAS Zábřežsko
Název Fiche:	1 Regionální produkce – zdroj rozvoje regionu
Hlavní opatření:	II. Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
Záměr	a) Strojové a technologické vybavení zemědělských objektů

Podstata problému

V dřívějších letech bylo v rámci společnosti provozováno několik čerpacích stanic mimo jiné i na středisku ŽV Sudkov. V průběhu let, ale tato stanice přestala odpovídat standardům a to jak po stránce technické, tak i po stránce ochrany životního prostředí. Vedení společnosti se rozhodlo pro nákup kontejnerové nádrže, která by zastoupila tuto již nevyhovující stanici ve středisku ŽV Sudkov. Z ekonomického hlediska je nezbytné zmodernizovat zastaralé strojové vybavení zemědělského podniku.

Pořízením následné investice sleduje podnik odstranění organizačních problémů se zajištěním řady technických opatření zejména v rostlinné výrobě. S ohledem na příslušné parametry požadovaného zařízení lze předpokládat pozitivní vliv na životní prostředí v souladu s legislativou EU, protože se jedná o moderní výrobek, který splňuje ta nejpřísnější kritéria.

Realizací projektu dojde ke zvýšení produktivity práce a zefektivnění výrobních činností. Zároveň dojde ke zlepšení pracovních podmínek obsluhy a zaměstnanců v rostlinné výrobě.²⁴

Příloha č. 4. Spotřeba nafty v podniku Bludovská a.s. za rok 2011.

---

²⁴ ..hornipomoravi.eu [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm/>

4.3 ZEAS Březná, a.s.

Manipulační ohrada pro masný skot s odchyťovou uličkou.

Název MAS:	MAS Horní Pomoraví o.p.s.
Název Fiche:	1 Regionální produkce
Podopatření:	I. 1. 1. 1 Modernizace zemědělských podniků
Záměr	a) stavby a technologie pro živočišnou výrobu

Podstata problému

Předmětem projektu je vybudování manipulační ohrady o celkovém obvodu 260 m, včetně zaháněcí uličky, fixačního čela a kruhových krmidel. Současné oplocení pastviny je nedostatečné, již neplní zcela svoji funkci a pro zvýšení bezpečnosti chovaných zvířat žadatel plánuje vybudovat novou manipulační ohradu. Současná ohrada na masný skot je tvořena kůly a tyčovinou.

Žadatel je chovatel masného skotu částečně v horských oblastech, kde jsou v současné době zvířata chráněna na pastvě oplocením z tyčí a křovin. Toto oplocení je nedostatečné, z části zchátralé a po zimním období již převážně ani neplní svoji funkci – zabránění průniku skotu na okolní pozemky, či poranění dobytka. Současný stav neumožňuje žadateli dostatečně zabezpečit ochranu pasoucího se skotu na pastvině a také není zárukou únik skotu z pastevního areálu a následného působení škod na okolní prostředí. Projekt přispěje k řešení provozních problémů při pastvě, nahánění, třídění a manipulaci se zvířaty, zvýší a zlepší pohodu a zdravotní stav chovaných zvířat. Projekt přispívá ke zvýšení efektivity chovu skotu.

Realizace projektu naplňuje současný trend chovu hospodářských zvířat v horských oblastech. Zprovoznění dané investice je cestou, jak prostřednictvím efektivního chovu hospodářských zvířat, zejména pro masnou produkci, stabilizovat celkovou rentabilitu živočišné výroby v současném tržním prostředí.²⁵

---

²⁵ ..hornipomoravi.eu [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm> /

Pečlivým prostudováním projektů, programových dokumentů, SPL MAS a metodických pravidel, autorka stanovila následující otázky pro hodnocení výše zmíněných projektů:

4.4 Zjišťovací otázky

Tab. č. 2 Zjišťovací otázky pro uživatele

	Zjišťovací otázky:	Projekt č. 1	Projekt č. 2	Projekt č. 3
1	Napomohly projekty rehabilitaci přírodních lokalit?	ano	ano	ano
2	Přispěly projekty ke konkurenceschopnosti podniku?	ano	ano	ano
3	Napomohly projekty snížit provozní náklady firmy?	ano	ano	ano
4	Zlepšily projekty welfare zvířat?	ano	ne	ano
5	Přispěly projekty svým zaměřením k uplatnění nových technologií?	ano	ano	ano
6	Ohrozily projekty pracovní místa ve firmě?	ne	ne	ne
7	Jsou projekty funkční i po 5 letech po realizaci?	ano	ano	ano
8	Strávil projekt „v šuplíku“ větší dobu než trvala jeho samotná úspěšná realizace?	ne	ne	ano
9	Byl někdy některý z Vašich projektů neúspěšný?	ne	ne	ne
10	Po zkušenostech úspěšného získání této dotace na projekt, požádali by jste znovu?	ne	ne	ano

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka 1: Rehabilitací přírodních lokalit je myšleno zamezení úniku případných nežádoucích produktů vyplívajících ze zemědělské činnosti, nebo zlepšení kulturních a pracovních podmínek pracovníků podniku a nižší zatížení životního prostředí.

U projektu č. 1 je díky těmto stavbám zamezeno povětrnostním vlivům destruovat krmivo a stelivo a tudíž se již nedostanou škodlivé látky z rozkládajících se krmiv do půdy.

V projektu č. 2 se zakoupením nové nádrže na motorovou naftu s moderním bezpečnostním vybavením podařilo nahradit několik nevyhovujících nádrží. Riziko znečištění půdy únikem olejů a paliv bylo relativně vysoké čímž se zvyšovalo nebezpečí možné havárie. Nová nádrž již splňuje veškerá bezpečnostní hlediska jak pro životní prostředí, tak i pro obsluhující personál.

U projektu č. 3 je toto kritérium nejméně závažně, nicméně velké stádo hospodářských zvířat dokáže napáchat škodu na krajinných prvcích.

Otázka 2: Realizované projekty ve všech uvedených firmách napomohly ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti, a to nejen modernizací nevyhovujících provozů. Předností je také zvýšení technické vybavenosti podniku, produktivity práce a tím i rentability. Zvýšily se možnosti dalšího využití:

- možný prodej nafty veřejnosti
- zvýšení objemu kvalitního krmiva a jeho možný prodej
- k řešení provozních problémů při pastvě, možné využití pracovníků k jiným účelům apod.

Tyto firmy by se svou zastaralou technologií nebyly schopny úspěšně konkurovat a také zlepšení pracovního prostředí má jistě svůj pozitivní vliv. Zvýšení konkurenceschopnosti těchto podniků vedlo ke zlepšení ekonomického prostředí na venkově a trvale udržitelnému rozvoji. Jednalo se o strojové a technologické vybavení objektu pro rozvoj zemědělství a podnikání. Zemědělské subjekty hospodaří na celkové výměře zhruba 7213 ha, a zabývají se především rostlinnou a živočišnou produkcí. Je zde významné využití pastvin v chovu zvířat a v rámci rostlinné výroby jsou pěstovány obiloviny, řepka, cukrovka a píce. Společnosti se snaží konkurenčním tlakům čelit především nabídkou vysoce kvalitních produktů a udržovat dobré dodavatelsko-odběratelské vztahy.

Otázka 3: Rovněž v tomto bodě splnily projekty svůj účel. Významným způsobem se snížil např. počet přejezdů, čímž došlo velkým úsporám ve spotřebě nafty, opotřebením techniky a mezd pracovníků. Neméně závažným důvodem je i možný postih ze strany dotčených úřadů a organizací, jelikož původní technologie neplnily ekologické ani

technologické parametry. Pořízením investic se také výrazně snížila závislost na externích službách.

Otázka 4: U projektu č. 1 a č. 3 bezesporu došlo ke zvýšení welfare zvířat, vždyť kvalitní krmivo, stelivo a zvýšení pohody u hospodářských zvířat významně ovlivňuje jejich zdraví, čím se také sníží finanční prostředky na případnou léčbu. Projekt č. 2 se hospodářských zvířat nijak nedotýká

Otázka 5: Nahrazení zastaralých a nevyhovujících technologií za nové a moderní je z hlediska těchto firem jistě pozitivní změnou. Důsledkem je zvyšující produktivita práce jak v rostlinné tak v živočišné výrobě vlivem nových technologií. Pro tyto podniky jsou pořízené investice relativně novinkou, i když jsou některé technologie v republice a ve světě již postupně překonány.

Otázka 6: Modernizace provozů nijak neohrozila pracovní místa, neboť obsluha těchto zařízení je stále nutná, ale vzhledem k věkové struktuře stávajících zaměstnanců potřebná Věkový průměr zaměstnanců je 44 let, a z toho je zaměstnáno 38% žen. Rovněž zlepšilo se pracovní prostředí. Pracovníci již neabsolvují zdlouhavé přejezdy, čekání na doplnění pohonných hmot, náročné přehánění zvířat po rozlehlých pastvinách apod.

Otázka 7: Projekt č.1

Tabulka č. 3. Finanční náklady projektu č. 1

Celkové výdaje projektu	1 110 000,-
Celkové způsobilé výdaje projektu	930 000,-
Způsobilé výdaje, ze kterých byla stanovena dotace	930 000,-
Nezpůsobilé výdaje projektu	180 000,-
dotace 50%	465 000,-

Zdroj: Vlastní zpracování; Ceny jsou uvedeny v Kč

Projekt, realizovaný v této firmě je i po 5 letech trvalé udržitelnosti stále funkční a využíváný. Nyní již toto zařízení je zcela splaceno a podílí se na zisku firmy částkou

222 000,- Kč ročně mimo provozních nákladů, které se v tomto případě skládají převážně s údržby zařízení,(opravy, nátěry) což je zanedbatelná položka

Projekt č. 2

Tabulka č. 4. Finanční náklady projektu č. 2

Celkové výdaje projektu	694 000,-
Celkové způsobilé výdaje projektu	694 000,-
Způsobilé výdaje, ze kterých byla stanovena dotace	694 000,-
Nezpůsobilé výdaje projektu	0,-
dotace 50%	347 000,-

Zdroj: Vlastní zpracování, Ceny jsou uvedené v Kč

Projekt, realizovaný v této firmě je i po 5 letech trvalé udržitelnosti stále funkční a využíváný. Nyní již toto zařízení je zcela splaceno a podílí se na zisku firmy částkou 138 800,- Kč ročně mimo provozních nákladů – revize, tlakové zkoušky a údržbové práce v částce cca 40 000 Kč ročně.

Projekt č. 3

Tabulka č. 5. Finanční náklady projektu č. 3

Celkové výdaje projektu	476 000,-
Celkové způsobilé výdaje projektu	400 000,-
Způsobilé výdaje, ze kterých byla stanovena dotace	400 000,-
Nezpůsobilé výdaje projektu	76 000,-
dotace 50%	200 000,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Projekt, realizovaný v této firmě je i po 5 letech trvalé udržitelnosti stále funkční a využíváný. Nyní již toto zařízení je zcela splaceno a podílí se na zisku firmy částkou

40 000,- Kč ročně mimo provozních nákladů, které jsou způsobeny spíše mechanickým poškozením a náklady jsou zanedbatelné.

Otázka 8: Pouze v jednom případě se projekt zdržel v důsledku pozdního doplnění. Byl zpracován v krátké době a jeho obsah bylo potřeba dopsat a podrobněji vysvětlit

Otázka 9: Na tuto otázku odpověděly zástupci firem záporně, s důrazem na dobrou spolupráci s konkrétní MAS.

Otázka 10 : Po získaných zkušenostech určitě ano, tak zněla odpověď. V současné době se již v jednom podniku realizují další projekty v rámci programu LEADER, a to modernizace technologického ustájení jalovic a využití odpadního tepla při chlazení mléka k ohřevu užitkové vody.

Všechny tři prozkoumané projekty nám ukázaly, jak žadatelé byli připraveni tyto projekty realizovat. I po 5- ti letech tyto realizované projekty stále fungují a plní svojí zamýšlenou funkci. Náklady vynaložené na tyto projekty jsou již zcela splaceny a v současné době svým majitelům vydělávají.

Jelikož projekty působí ve stejné podhůrní oblasti a svou funkčností jsou si také podobné mohla by pro další projekty mít význam SWOT analýza již několikrát uvedených projektů.

4.5 Swot analýza projektů

Tab. č. 6 Swot analýza projektů

Silné stránky	Blížkost zpracovatelského průmyslu
	Vhodná struktura
	Kvalifikovaná pracovní síla
	Kvalitní management
	Vysoký stupeň zhodnocení techniky
Slabé stránky	Zastaralá technika
	Závislost na externích službách
Příležitosti	Zvyšování produktivity práce
	Snížení rizika výpadku techniky
	Snížení nákladů na pracovní operace
	Zlepšení pracovních podmínek obsluhy
Hrozby	Nadále se zhoršující stav techniky
	Perspektiva nižší ceny zemědělských komodit

Zdroj: Vlastní zpracování

Silnými stránkami se jeví blízkost zpracovatelského průmyslu jak pro produkty živočišné i rostlinné výroby. V rámci Olomoucké kraje se nacházejí významní zpracovatelé mléka jako je OLMA Olomouc a ORRERO Litovel, kteří o kvalitní mléko projevují stálý zájem. Z hlediska masného průmyslu je zájem o vývozy této produkce zejména do zahraničí a na domácím trhu jsou to zejména soukromí podnikatelé. Strukturou jsou si podniky velmi podobné, vzájemně se doplňující výroby kvalifikovaní zaměstnanci a schopný management je zárukou zajištění kvalitní produkce. Tomuto také napomáhá moderní a funkční technika.

Slabými stránkami jsou zastaralé technologie a technika používaná k provozním účelům, a tím i zvýšení nárůstu potřeby externích služeb. Bez potřebné techniky a technologie dochází v některých případech ke zpomalení výroby, zvýšení nákladů na opravy a využívání jiných výrobních zdrojů než vlastních

Pořízení a zavádění nových technologií a techniky dává příležitost podnikům využít pracovníky také k jiným účelům, například ke službám pro jiné podniky. S ohledem k novému zařízení se zkracují výrobní operace a poruchovost výrazně nižší. Také náklady na provoz se snižují a dávají tak prostor další investicím. Nezanedbatelným přínosem je i zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců neboť vybavení strojů a možnosti manipulace s nimi je na podstatně vyšší úrovni.

Hrozbou je neustálé zhoršující stav techniky na různých úrovních výrobního procesu a s tím související problémy následného zajištění výroby. Jako největší hrozbou se však jeví nejistota ve vývoji cen produkce jak v rostlinné, ale zejména v živočišné výrobě, kde na některých úsecích výkupní ceny nepokryjí ani výrobní náklady.

Související problémy:

- některé projekty nemají trvalou udržitelnost a potřebu pro region
- finanční částka na pravomoc a platy řídicího managementu
- neadekvátní % peněz na správní činnost
- mnohdy neodborné vedení

5 Závěr

Tato práce měla mimo jiné také popsat a zhodnotit jak mohou zemědělské podniky zvýšit svou konkurenceschopnost prostřednictvím programu Leader. Program Leader nabízí venkovským oblastem celou řadu možností v podání peněz a budoucnu tak může pomoci stabilizovat i vysokou nezaměstnanost a odliv mladých lidí. Legislativa je poměrně složitá, a to z důvodu značného počtu reforem. Nabízí se otázka, zda je 20% příjem z celkové finanční částky na provoz MAS dostačující. Zde je pomoc pracovníků místních akčních skupin nenahraditelná, ale opět jen v případě, že je to člověk ochotný a odborně fundovaný. Nutně se zde nabízí otázka, zda je 20% příjem z celkové finanční částky na provoz MAS dostačující na pravomoc a platy těchto pracovníků. Někteří pracovníci pobírají za konzultace a semináře týkající se dané problematiky nemalé honoráře. Inu, jak se říká, všechno je v lidech. V rámci sběru materiálu na tuto práci jsem se setkala s projekty, které dle mého názoru neměly trvalou udržitelnost ani potřebu pro region přesto dostaly tzv. zelenou. A co se stalo s těmi projekty, které nedostaly peníze? Někteří je realizovaly přes jiné programy, a to ze životního prostředí nebo z operačních programů kraje. Jiní je neustále předělávají a zkoušejí to znovu a další jen tak leží v šuplíku a čekají na svou další příležitost, což může být časově poměrně náročné. Realizované projekty obsažené v této práci byly dobře připraveny jak po administrativní, tak i po realizační stránce. Modernizací došlo k odstranění organizačních problémů, zvýšení produktivity, zefektivnění výrobních činností a zároveň měly pozitivní vliv na životní prostředí. Technické vybavení pomohlo k načasování jednotlivých agrotechnických a jiných operací. Lze předpokládat navýšení stability s ohledem na předpokládané dotační prostředky. Uvedené materiály byly získány a konzultovány se zástupci a majiteli firem. Jedna z otázek také byla, jak byly spokojeni s administrativní a realizační stránkou projektu a zda by se po těchto zkušenostech znovu pustily do dalších projektů. Na tuto otázku mi dotázaní odpověděli, že administrativní činnosti zvládly vcelku bez větších potíží, ale realizace již byla obtížnější, vzhledem k horším dodavatelsko - odběratelským vztahům. Přes veškeré bariéry, které tyto firmy potkali, se všichni dotázaní shodli na tom, že by se znovu pustili do dalších projektů, což už také někteří učinili. Je tedy nutné aktivně hledat nejvhodnější opatření pro realizaci projektu, dále zlepšovat informovanost zemědělců a podporovat jejich iniciativu.

Seznam literatury

Knižní zdroje:

- ČEPELKA O., PhDr. *Iniciativa Evropské unie LEADER pro rozvoj venkova*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, odbor integrace a strukturálních fondů, 2001. 116s
- ČICHOVSKÝ, L. *Marketing konkurenceschopnosti* 1. vydání Praha:RADIX 2002, 270s. ISBN 80-86031-357
- EVROPSKÁ OBSERVATOŘ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ. *Zvláštní zaměření budoucnost programu LEADER*. Itálie: Evropská observatoř venkovských oblastí, 2007. 57 s. ISSN 1830-1142
- EVROPSKÁ OBSERVATOŘ VENKOVSKÝCH OBLASTÍ. *Zvláštní zaměření odkaz programu LEADER+*. Lucemburk: Evropská observatoř venkovských oblastí, 2008. 68 s. ISSN 1830 - 1142
- FACT SHEET. *Politika rozvoje venkova EU na období 2007-2013*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. 21 s. ISBN: 92-79-03686-6
- FAJMON, H.: *Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie*. Informační příručka, Praha 2005.
- GREGA, L.: *Teoreticko-metodologické aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství*. Brno 2004. ISBN 80-7157-822-348
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *LEADER budoucnost venkova 2009*. [Praha]: Ministerstvo zemědělství ČR, 08/2009. 32 s. ISBN: 978-80-7084-856-2
- NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR. *Národní strategický plán LEADER 2014+*. Praha:Národní síť MAS ČR, květen 2011. 40 s.
- Prof. Ing. NEMEC J., CSc., prof. PhDr. OCHRANA F., DrSC., doc. Ing., PAVEL J., PhD., Ing. ŠAGÁT V., PhD., *Kontrola ve veřejné správě*. 1. vyd. Praha Wolters Kluwer ČR, 2010.7 s. ISBN 978-80-7357-558-8
- PLAŠIL, M. MEZERA, J. *Konkurenceschopnost potravinářského sektoru ČR* Výzkumná studie, Praha 2010.

- Doc. Ing. PEKOVÁ J., CSc., doc. Ing. PILNÝ J., CSc., Ing. JETMAR M., Ph.D., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání Praha Aspi 2008 613 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- PORTER, M. E. *Konkurenční výhoda: (jak vytvořit a udržet si nadprůměrný výkon)*. Praha: Victoria Publishing, 1993. 626 s. ISBN 80-85605-12-0.
- SEDLÁČKOVÁ, H. BUCHTA, K. *Strategická analýza*. 2. přepracované a doplněné vydání, Praha: C H Beck 2006. 121s. ISBN 80-7079-367-1
- ŠÍPKOVÁ O., Mgr. *Výroční zpráva organizace Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o.s.* 1. vyd. Členové výboru a předsedové Krajských sdružení a vedoucích Pracovních skupin. [Hanušovice]: Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o. s., březen 2012. 72 s.
- WADE P., RINNE P.. *Průvodce programem LEADER založený na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky*. 1 české vydání Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, 2011. 122 s. ISBN:978-80-87318-20-1.
- WOKOUN, R., MATES, P., COGAN, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. 1. vydání Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3.
- WÖHE, G. KISLINGEROVÁ, E. *Úvod do podnikového hospodářství*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. BECK, 2007. 928 s. ISBN 987-80-7179-897-2

Internetové zdroje:

- Ministerstvo zemědělství 1 Dotace: Leader ČR.: [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>
- Ministerstvo zemědělství Zemědělská výroba. : [online]. 2009-2001 [cit.2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>
- Ministerstvo zemědělství Dotace: Leader ČR.: [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>
- Národní dotace [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-02-20]. Dotace. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/eagri/dotace/narodni-dotace/>

- STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>>.
- Ministerstvo zemědělství kontroly-podminenosti-cross-compliance:[online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/>
- STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>>.
- STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: < <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>
- Ministerstvo zemědělství dotace [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>
- STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2007 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2F1180428724933.pdf
- Ministerstvo zemědělství Dotace: Leader ČR [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace>
- Ministerstvo zemědělství Dotace [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>
- STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND [online]. 2012 [cit. 2013-03-07]. Dostupné z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4>
- Principy-leader.[online]. 2009 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/principy-leader.html>
- Dokumenty-pro-zadatele-a-realizatory.[online]. 2009 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/dokumenty-pro-zadatele-a-realizatory.html>
- businessinfo.cz/ [online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/prioritou-cr-v-novem-dotacnim-obdobi-je-zvyseni-konkurenceschopnosti-23918.html>
- monitoring-a-hodnoceni.: [online]. 2007 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://www.nadorlici.cz/monitoring-a-hodnoceni.html>

- Ministerstvo zemědělství Venkov: místní-akční-skupiny: [online]. 2009-2011 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z:<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>
- mikroregion-mas-horni-pomoravi-o-p-s. <Http://www.aspida.cz/> [online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: /mikroregion-mas-horni-pomoravi-o-p-s
- mas-horni-pomoravi-o-p-s.[online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/27777146-mas-horni-pomoravi-o-p-s>
- charakteristika-mikroregionu-mohelnicko [online]. 2006 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.mohelnice.cz/charakteristika-mikroregionu-mohelnicko/d-158011/p1=75428>
- Šumperský venkov.[online]. 2012 [cit. 2013-03-10]. Dostupné z:http://sumperskyvenkov.cz/index.php?sekce=stranka&id_stranky=6
- [hornipomoravi.eu](http://www.hornipomoravi.eu) [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: [http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm /](http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm)
- [.hornipomoravi.eu](http://www.hornipomoravi.eu) [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: [http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm /](http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm)
- [.hornipomoravi.eu](http://www.hornipomoravi.eu) [online]. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: [http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm /](http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=dokumenty.htm)

PŘÍLOHY

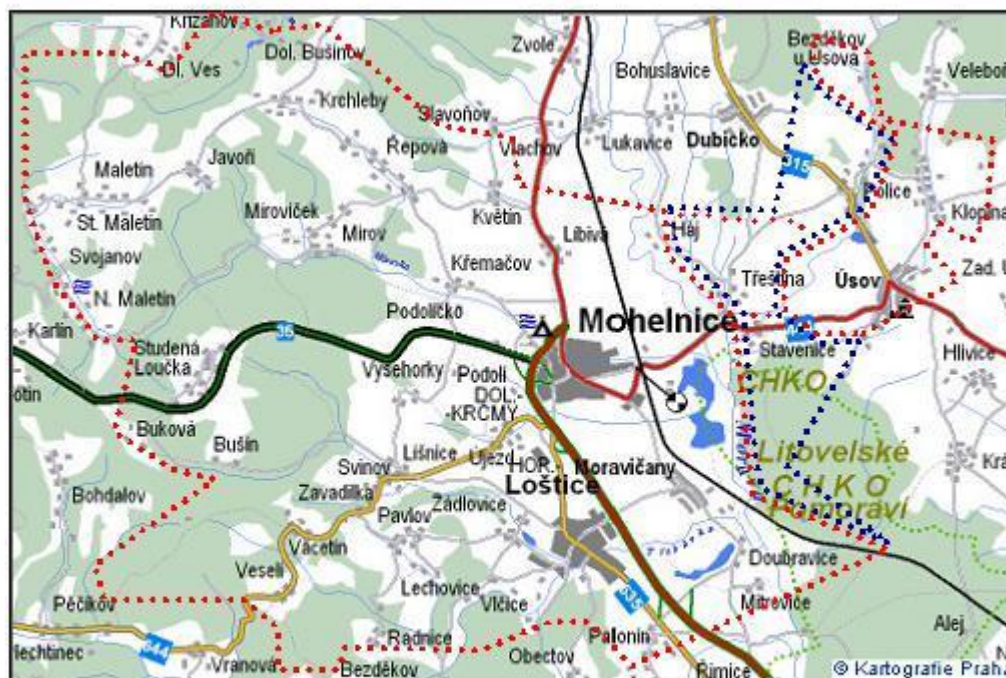
Příloha č. 1. Mapa území MAS Horní Pomoraví o.p.s.

Zdroj: info@hornipomoravi.eu

Příloha č. 2. Mapa území MAS Mohelnicko

Geografická poloha MRM

Legenda: ... **mikroregion Mohelnicko** ... **mikroregion Rohebnice**

M 1: 200 000, Mapový podklad: <http://www.atlas/mapy.cz>

Příloha č. 4. Spotřeba nafty v podniku Bludovská a.s. za rok

	Bludovská a.s.			AGROODBYT BLUDOVSKO, s.r.o.		
měsíc	nákup v l	spotřeba v l	zůstatek v l	nákup v l	spotřeba v l	zůstatek v l
leden	12024	11193	3471	1496	1496	0
únor	12149	12714	4302	8980	2313	-643
březen	23649	33820	3737	7037	1173	6024
duben	30711	32504	566	0	1963	11888
květen	32246	23225	773	0	10780	9925
červen	30730	21979	894	12873	10528	-855
červenec	10347	53806	10212	0	4682	1490
srpen	97757	94949	7694	13998	10237	300
září	46267	51781	10502	5976	6408	661
říjen	62995	63584	4988	2004	1929	324
listopad	24280	27571	4399	0	803	212
prosinec	15700	10245	5455	500	648	64